

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIS

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 20 stotink.

Eno leto 8 lir

Pol leta 5 lir

Četrt leta 3 lire

Licejska knjižnica (Dr. Puharčič)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Male novice

Mali koledar.

Petek, 24. oktobra: nadangel Rafael.
— Sobota 25.: Hrizant in Darija.
— Nedelja 26.: Evarist. — Ponedeljek, 27.: Frumencij. — Torek, 28.: apostola Simon in Juda. — Sreda, 29.: Narcis. — Četrtek, 30.: Alfonz. — Petek, 31.: vigilijsa Vseh Svetih.

Goriška Straža in Jadranska banka.

Goriški list piše o tej za naše ljudstvo važni zadevi tole: «Mi se spominjamo na težavni in dolgotrajni boj, ki smo ga vodili proti tržaškim slovenskim voditeljem, ki so zagovarjali Jadransko banko. Mi smo se vrgli v boj za domače zadruge proti Jadr. banki. Koliko gnjeva, napadov, obrekovanj se je vsulo takrat na naš list, kako težje obsodbe je v onih mesecih dvigala tržaška «Edinost» proti poslancu Virgiliju Ščeku! Vse to nas ni ostrašilo, tudi prošnjam mehkih ljudi, ki so nas prosili, naj radi ljube sloge ustavimo boj proti bankam, se nismo vdali. Zakaj mi smo bili prepričani, da brani- mo žulje solvenskih kmetov in delav- cev. Polom Banke Adriatike, ki je hči Jadranske Banke, je živ dokaz, kako prav je imela «Goriška Straža.»

Društvo Edinost v Gorici

je zborovalo v Gorici. Razpravljali so o šolstvu v Gorici, po deželi, o dežel- nozborskih volitvah, o važnih organi- zacijskih vprašanjih, o ustanovitvi «Narodnega sveta». Odborovi seji je prisostvoval tudi urednik «Go- riške Straže» g. Kemperle Polde, ki je odboru poročal o dveh kazenskih pro- cesih proti njegovi osebi. Odbor je iz- razil uredniku g. Kemperletu toplo zahvalo za njegovo odločno delovanje v zavesti, da sočustvuje z njim celot- na politična organizacija Slovanov v Italiji.

DIJAŠKA MATICA.

Je te dni razposlala dijakom, ki so prosili za podporo, rešitev njihovih prošenj. Tisti, ki so dobili dve po- botnici, naj čimprej izpolnijo in vrne- jo obe pobotnici uradu D. M. Neka- teri so bili pozvani, naj pošljejo po- tretjo o vpisu (v šoli); naj to čimprej store. Kdor je dobil v izpolnitev tri pobotnice, naj čimprej podpiše in vrne pobotnico za celokupno na- kazano podporo in pobotnico za prvi obrok podpore. Opozarjamo, da je čas za vlaganje prošnje že pretekel in da se nadaljnje prošnje za tekoče šolsko leto, žal, ne morejo več upošte- vati. *Tajništvo Dijaške Matice.*

Nov podprefekt.

Postojenski podprefekt Stranieri je prestavljen proč. V Postojno je prišel za podprefekta Josip Ansaldo iz Al- benge.

VAŽNE BESEDE!

Voditelj laških invalidov, popolni slepec Del Croix (beri del kroa) je dejal na shodu v Firencah: «Noben narod se ne sme odpovedati pravici do svo- bode.»

Nemško posojilo.

V Njujorku so dali dne 15. oktobra na trg obveznice novega nemškega posojila, ki znaša 800 milijonov zlatih mark. Prodajali so po 94³/₈ za sto. V par urah je bilo vse podpisano in še več kakor potrebno. To pomeni, da imajo Amerikanci veliko denarja in tudi veliko zaupanje v Nemce.

Kdo je ubil orožnike v Črnem kalu

Uboj dveh orožnikov v Črnem kalu, o čemer smo zadnjič poročali, je vzbudil vznemirjenje in obsodbo med ljudstvom. Padlima je bil prirejen prav lep pogreb. Vse ljudstvo je tudi vneto so- delovalo pri iskanju zločinca. Zvedelo se je, da je tuj človek prisel takrat od Her- pelja, oblečen kakor hribolazec (turist), in se je ustavil v gostilni pri Šiskoviču. Ko so ga radovedno gledali in je zunaj en orožnik nekaj popraševal, je tujec hitro odšel. Kmalu nato se je zločin iz- vršil. Tudi po izvršenem zločinu so ga nekateri zdaleč videli bežati. Nekdo ga je srečal pri Podpeči; tega je vprašal če je videl orožnike, potem je urno be- žal dalje.

Na Rakeku so ga prijeli.

Tukajšnje oblasti so takoj javile v Ju- goslavijo, da utegne morilec bežati čez mejo. Oni tam so res pazili in vjeli petindvajsetletnega Slavkota Molka, ki je doma v Planini in že večkrat vpisan v črne bukve v Jugoslaviji.

Ravbar z Ravberkomande.

Izkazalo se je, da je ta nadebudni

Molk eden tistih dveh, ki sta oropala inženirja Hofmana na Ravberkomandi pri Postojni. Pa ima menda še druge grehe na registru. Ker se je skrival pred očesom pravice, ga je pot prinesla v Trst in iz Trsta na Herpelje in Črnikal. Ker je orožnik že pred Šiskovičovo go- stilno vrgel eno oko nanj, jo je hitro odkuril. Pa je bilo že prepozno.

Kako se je zgodil uboj.

Domneva se, da sta oba orožnika su- mljivega tujca na cesti ustavila, da bi ga vprašala, odkod in kam. Morda sta ga hotela kar prijeti in peljati seboj. Tedaj je Molk z bliskovito naglico po- tegnil revolver in pogodil oba nasprotni- ka s smrtnimi strelji, predno sta mogla rabiniti svoje orožje. Pač nista mislila, kako nevarnega zločinca imata pred seboj.

Kaj pa cigani?

O ciganih, ki so bili sprva prijeti, se je koj dognalo, da niso k. v. tega zločina, in so bili hitro zopet izpuščeni na prost.

Nered v državni upravi.

Javili smo svoječasno, da je vlada preklicala zakon o razlastitvi obmejnih zemljišč. Če je zakon res preklican, bi morala vladati prejšnja prostost v pro- lajanju zemljišč. V Boenu na Tirol- skem pa se dogaja to, da pri zemljiški knjižici nočejo delati vpisov, ker niso dobili uradnega sporočila, da zakon ne velja. Zato ljudem vloge vračajo in zahtevajo, da morajo priložiti dovolje- nje od prefekture v smislu novega za- kona. Ljudje gredo na prefekturo v Trent, tam pa jim nočejo izdati dovo- ljenja, češ da je zakon preklican in da ni treba nobenega dovoljenja. To se imenuje nered v državni upravi.

Snoparstvo propada.

Za 28. oktobra so snoparji napoveda- li slovesno obletnico pohoda v Rim, ko so vlado prevzeli. Slavnosti bi imele biti izredno velike. Pa dve velikanski organizaciji sta odpovedali udeležbo: zveza vojnih invalidov (mutilati) ter zveza bivših bojnikov (combattenti). Tako je parada fuč.

V deželi vlada mir in red.

V Pjačenci je umrl duhovnik Ivan Grandi, ki je bil do smrti pretepen od lašistov. Tepenih pa je bilo v ondotni provinci vsega skup 36 duhovnikov. Ti ne bodo nikoli več blagoslovljali sno- parskih bander.

Slovenska šola na Reki?

V smislu laško-srbske pogodbe ima- jo Slovani na Reki iste narodne pra- vice kakor Italijani v Dalmaciji: to ve- lja glede šol, glede uradov, glede sod- nje. Čuli smo, da se ustanovi na Reki v doglednem času slovensko-hrvatska ljudska šola ter gimnazija. Če je to res, bo to za nas velik napredek.

Ljudsko štetje.

V Trstu in Istri skupaj so našli 558.000 prebivalcev, v Goriški in Gra- diščanski deželi 262.400, v Kranjski in Koroški, kar je spada pod Italijo, 67.600, v Zadru 18.000, v Južnih Ti- rolih 669.700. Skupno število prebi- valcev v novih deželah, ki jih je dobi- la Italija po vojni, je torej 1 milijon, 575 tisoč in 700, ali okroglo povedano poldrug milijon.

Goriško mesto

šteje 28.154 oseb, med temi je 6000 Slovencev. Tako so našli uradno.

Zakon je za vse enak.

Tako je zapisano v vsaki sodni dvo- rani. Tudi znano je, da mora biti sod- nik neodvisen, prost v sodbi. V Rimu je policija izvršila hišno preiskavo v mestnem delu S. Lorenzo. V stanova- nju nekega Chiapparelli-ja so našli ve- liko bedalo in zastran tega je bil ova- jen sodniji. Tudi obravnava je bila do- ločena. Par dni pred obravnavo je pre- jel sodnik pismo, ki se glasi v sloven- skem prevodu takole: «Partito Nazio- nale Fascista, Sezione di Roma. Vele- cenjeni gospod sodnik Dedice Anto- nio! Dne 6. l. m. se bo vršila na sodni- ji obravnava proti nekemu Chiap- parelli-ju, ker ni naznanil, da ima doma orožje. Sporočamo Vam, da je Chiapparelli izvrsten človek. Prosim, da prizanesete ter da poskrbite, da bo imenovan oproščen. S spoštovanjem Alfredo Jodice, capitano, ispettore di zona.» Torej vladna stranka naj vpli- va na pravosodje. Sodnik pa se ni dal prestrašiti ter je zašil obtoženca za tri mesece. Koliko je takih sodnikov?

Proti kletvini.

Napoletanska občina je izdelala pra- vilnik za policijsko preganjanje klet- vine. Težko, da bi kaj pomagalo. Saj je znano, da imajo Napolitanci kletvi- co vedno na jeziku: če sije sonce, če dežuje, če pride plačilni nalog za da- vek, vedno hudirjajo. Pravijo celo, da bi se Napolitanci čudili človeku, ki bi ne klet. Nekega dne je napolitanski paglavec šel mimo hiše, kjer je neki duhovnik s težkim kladivom zabijal močan žebelj v zid. Paglavec se usta- vi ter gleda in gleda. Duhovnik se obr- ne ter vpraša: «Kaj pa gledaš?» Pagla- vec: «Rad bi slišal, kaj reče duhovnik, če se s kladivom po prstih udari!»

Pedesetletnica.

Prijatelj Fr. Ksaver Meško praznuje letos pedesetletnico rojstva.

Mesarji.

Moderni brezverci so izgubili vsak čut pristojnosti in spoštovanja. Pred kratkim je umrl eden njihovih, fran- coski pesnik in pisatelj Anatole Fran- ce. Zmislili so si potem, da bi njegove možgane pregledali. To so vedno tisti butci, ki iščejo dušo z nožem in vago v roki. Pa so, namesto da bi moža spoštljivo pokopali, razrezali njegovo glavo in vzeli možgane ven. Packe!

MIHEC: Banka ponuja dvajset od sto, vse drugo je menda k vragu šlo.
JAKEC: Čez pedeset milijonov je požrla in se uazadnje vendarle podrla.

Ptuj slovenski.

Štajersko mesto Ptuj, gnezdo hudih nemčurjev, je pri občinskih volitvah prišlo v slovenske roke. Slovenska li- sta je dobila 408 glasov, nemška 264, socialistična 102.

Kaj je grdo?

Sotrudnik nam piše: Zadnjič ste vprašali, g. urednik, kaj je grdo. Res, da je marsikaj grdega na svetu, a na- vsezadnje le Vam prav dam. Povem Vam, da sem letos srečal deklico, ki je šla v šolo. Obrazek tako znan, gla- sek, ki je tržaščino (ne laščino) lomil, tudi znan — pa jo ustavim. Čujte in strmite: Deklica hči očeta Brkina in matere Brkinke, ki sta pred par leti prišla v Trst za kruhom. Deklico sem prašal, zakaj po slovensko ne govori. In ona mi je rekla po tržaško: «Zato, ker je po «ščavo» govoriti grdo!» Ali vas ni nič sram, očetje in matere?

JADRANSKA BANKA

je iskala pomoč v Rimu, pa je ni dobila. Zato je Trgovinskemu sodišču predložila prisilno poravnavo. To je faliment. Od Trg. sodišča je imenovan advokat Ni- kola Benedetti za upravitelja. Kdor ima kaj od banke terjati, se mora prigrasiti z dokazili do 7. decembra. Sestanek upnikov je določen na dan 16. decem- bra. Komisar poravnalnega postopanja bo sodnik Fiorenti. — Slovenskim vložnikom sporočamo, da se snuje po- seben odbor za varstvo pravic malih vlagateljev. Ta odbor bo potem dal potrebna pojasnila. Zato se ne obračajte posamezni do advokatov, da vam ne narastejo preveliki stroški.

Z gledališkega odra v zapor.

Družba potujočih igralcev, kakršnih se po Italiji mnogo dobi, je prišla v toskansko mesto Empoli in tam prire- dila zanimivo predstavo. Kar naenkrat pa sta prišla sredi igre dva orožnika na oder in zgrabila tri umetnike, da jih odpeljeta v zapor. Umetniki so pro- testirali in zabavljali, občinstvo je pre- plašeno gledalo ta nepričakovani obrat v igri, a moža postave sta storila svojo dolžnost, vklepala igralce in jih odgna- la. Igre je bilo konec. Če je zagrinjalo padlo, ali ne, tega zgodba ne pove. Razlog te čudne katastrofe je bil ta, da je «umetniška» družba nekemu kmetu pokradla kokoši.

Zdravnik dr. Franc Jakonič

v Gorici, predava vsak torek zvečer od 8 do 9 ure v slovenskem jeziku v prostorih «Zelenega Križa» (ulica Maz- zini 7) o zdravniških rečeh. Bravci, porabite lepo priliko za izobrazbo.

Iz nacionalizma v komunizem.

Ruski nacionalist Savinkov je po dolgem kolebanju zavrzel nauke na- cionalizma ter se je vpisal v komuni- stično stranko.

Kako je s politiko

Katoličani v Italiji.

Ob koncu svetovne vojne so se vsi italijanski katoličani združili za politično delovanje v Ljudski stranki. Ustanovitelj in duševni voditelj te stranke je bil in je še Don Luigi Sturzo. Zasluga Ljudske stranke je bila, da niso prišli na vrh socialisti in komunisti. Liberalizem je bil popolnoma brez moči. Ljudske stranke (Partito Popolare) so se oprijeli tudi mnogi visoki gospodje, grofi in veleposestniki, ker so v njej videli rešitev pred grožnjami revolucije. Ti velikaši so mislili, da je stranka zaradi njih, toda Don Sturzo je ostal zvest vodilnim načelom stranke in se ni hotel vdinjati grofom. Stranka hoče doseči koristi milijonov siromašnega in zatiranega ljudstva po Italiji, ne pa čuvati le bogastvo nekaterih.

Razdor.

Kakor hitro je bila premagana prva nevarnost boljševiške revolucije, hoteli so veleposestniki, naj se Ljudska Stranka povrne k njihovi starokopitni politiki. Tedaj se je začel razdor med napredno socialno in starokopitno strujo. Napredna struja je govorila: «Mi smo obvarovali narod pred revolucijo, toda potrebne spremembe se morajo vseeno zgoditi, ne s prelivanjem krvi, kakor so hoteli komunisti, ampak s pravičnimi postavami. Predvsem je treba take postave, da se bo zemlja veleposestnikov odkupila in delila kmetom. To so med vojno tudi ministri in generali obetali, pa so po vojski besedo snedli.»

Ko so bogatini in velikaši začutili to svežo sapo, so hitro slaknili glave in dognali, da Ljudska Stranka ni več dobra in poštena. Začeli so tajno rovariti, nergati in namigavati, da ne gre vse po katoliško, javno pa se niso še upali.

Butara s sekuro.

Liberalni kapitalisti so med tem delali svojo politiko. Oborožili so fašiste in dali v svojem časopisju trobiti alarm: Domovine bo kraj, narod bo propadel, vsega bo konec, če se ne ukrote boljševiki. Pregarjajte jih s silo, ubijajte, požigajte, samo da se reši ljuba domovina!

Ko je prišel Mussolini na vlado, so katoliški veleposestniki takoj pritegnili njegovi politiki. Z njegovo podporo so dobili v roke mnogo katoliških listov in začeli javno gonjo proti Sturzo-tu in Ljudski Stranki. Tako je razdor postal očiten in je privedel do tega, da so velikaši ustanovili svojo posebno stranko «Narodni Centrum.» Pa ta nova stranka nima pristašev med ljudstvom. Zavedno katoliško ljudstvo in skoro vsa duhovščina po deželi je v taboru Ljudske Stranke. Njeno glasilo «Il Popolo» (ljudstvo) se je hitro razši-

rilo in priljubilo, kapitalistične liste pa so ljudje opustili.

Razlika.

Bistvena razlika med Ljudsko Stranko in Narodnim Centrom je v tem, da Narodni Centrum poudarja nacionalizem, stara in gnjila gesla, Ljudska Stranka pa se bori za napredno socialno zakonodajo v korist ljudstva. Centrum nima nobene prihodnosti; kadar preneha fašistovska vlada, ga bo konec. Tedaj bo zopet Ljudska Stranka poklicana, da sodeluje pri ureditvi notranjih razmer v Italiji.

Vladna kriza v Jugoslaviji.

Proti sporazumu.

Vlada Ljube Davidoviča je odstopila. Imela je sicer na svoji strani večino državnega zbora, toda intrige kapitalistov in generalov so kralja nagnile, da je Davidoviča odslovil. S tem je delo za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci prekinjeno in obstoja nevarnost, da sploh še ne bo sporazuma. Kriza ni tedaj navadna parlamentarna, ampak državna kriza. Ako se ne reši pravilno, je v nevarnosti obstoj in ugled države. Med državnim zborom in kraljem je očitno nasprotje, kar dela vtis, da je državni zbor le igrača kakor je v Italiji.

Dve stranki.

Sedaj sta v Jugoslaviji dve stranki, med katerima je položaj silno napet. Na eni strani sta Pašič in Pribičević, z njima vsa radikalna stranka, vsi zbesneli nacionalisti, ki ne priznavajo drugega naroda nego srbskega, potem pa vsi velesleparji, ki so ropali državni denar in se boje pravične kazni. Na drugi strani so vsi Hrvatje in Slovenci z izjemo par prodanih duš, od Srbov pa cela demokratska stranka in sploh naprednejši del srbskega razumnštva. Položaj je torej nekoliko podoben italijanskemu, kjer se tudi vse zbira okoli dveh zastav.

Zavezniki.

Zelo značilno je, da so italijanski fašisti in Pašičeva garda kakor zavezniki. Oboji so v borbi proti večini naroda, oboji so v službi kapitalizma, oboji hočejo vladati z orožjem proti volji ljudstva, oboji hočejo raznaroditi Slovence in Hrvatje. Zato je tudi diplomatski zastopnik Italije v Beogradu izrazil svoje simpatije za Pašičevo stranko.

Kralj posreduje.

Kralj, ki je sam odslovil vladno večino, bi rad spravi tudi radikalno stranko k vladnim jaslim. Zato se vrše neprestana pogajanja, toda zaman. Radikalci hočejo spoditi Hrvatje iz vlade, da bi Hrvatje zopet zapustili Beograd. Na ta način bi zopet radikalci delali

kar bi hoteli. Pod takimi pogoji seveda ni mogoč sporazum med strankami.

Kako se bo končalo?

V sedanji napetosti je mogoča samo dvojna rešitev: ali oslane v veljavi volja državnega zbora in vlada Ljube

Davidoviča, ali pa se izroči država v roke Pašiča in Pribičevića, ki bosta naredila nove volitve po italijanskem načinu. Potem seveda ne bo za državo druge rešitve, kakor velik balkanski potres, iz katerega bo vstala zveza enakopravnih narodov celega Balkana.

Polom Jadranske banke

Banka s tem donečim naslovom je bila ustanovljena v predvojni dobi s hrvaškimi in slovenskim kapitalom. Imela je podružnice v Opatiji, v Zadru, v Ljubljani, na Dunaju. Kazalo je skraja, da bo razvijala dobre kupčije. Dobila je n. pr. v roke sladkorno kupčijo in pomagala navijati cene. Med bančnimi ljudmi in onimi okrog slovenskega dnevnika «Edinosti» so se pletle tesni vezi prijateljstva in zaupanja. Banka je imela tudi v svoji posesti večji šop delnic tiskarne «Edinosti».

Smetana in sirotka.

Pri kapitalističnih zavodih je že utrjena navada, da razni ravnatelji in podravnatelji obogate na ta način, da z bančnim denarjem delajo kupčije za svoj zasebni račun. Če je dobiček, ga spravi on, če je za izguba, se vpiše v bančne knjige. Smetano poližejo gospodje, zavodu ostaja kisl sirotka. Kadar kak tak nabere milijone, se zvito predra kam drugam in začne na svojo roko. Podobno se je godilo Jadranski banki.

Velike zgube.

V letih 1917. in 18. je imela Jadranska banka velikanske kupčije, veliko denarja razupanega pri veletrgovcih, ki so zalagali avstrijsko armado. Ko je Avstrija propadla, so razni taki falirali. Tako je naenkrat banka izgubila velikanske svote. Od tistega časa je šepala. Če bi bili seveda razni gospodje delali bolj za banko kakor zase, bi se bila stvar popravila. Toda smetane ji niso privoščili, s sirotko se pa ni mogla več ohraniti pri življenju.

Banka in narod.

Edinjaši so Jadransko banko smatrali za nekako narodno trdnjavo. Pa je bila na močvirju zgrajena ta trdnjava, na močvirju breznarodnega kapitalizma, ki vedno potegne z močnejšim. Dr. Wilfan je zapisal, da je bilo «z banko zvezano naše narodno ime.» Zvezano pa je bilo le ime ozke tržaške klike, ki nosi narod na jeziku, v srcu pa svoje brezverske namene. Od pravega naroda, od kmeta in delavca, od trpeče kmečke in delavske žene je bila ta banka prokleto daleč.

Banca Adriatica.

Ko so bankirji spoznali, da je treba banki nekaj smetane, da se pozdravi, so izročili banko fašistom, češ naj bo vaša, samo da ne bo sramotno falirala. Tako je banka čez noč postala italijanska in si nadela samo laško tvrdo «Banca Adriatica.» Kapital 15 miljo-

nov lir pa je ostal samo na papirju. «Jadranska Banka v Beogradu» je namreč po dogovoru podpisala 5 milijonov, toda pod pogojem, da ji tržaška vrne isto svoto starih dolgov. Od onih 10 milijonov, ki bi jih morali podpisati laški kapitalisti, je pa domalega vse ostalo nepodpisano. Te smetane tedaj ni bilo in usoda banke je bila s tem zapečaten.

Banke so sovražnice zadrug.

Malim kmečkim posojilnicam, ki ne iščejo dobičkarije, so bile banke vedno srdite nasprotnice. Banke hočejo ves ljudski prihranek potegniti nase, da dobe tem večjo moč nad vsem narodnim gospodarstvom. Kmečke (in tudi delavske) posojilnice gredo namenoma tem načrtom v opreko, ker hočejo po svojih skromnih močeh varovati gospodarsko neodvisnost malega človeka. Zato večna vojska med bankami in zadrugami. Kmečki človek, ki nosi svoje prihranke v gosposke kapitalistične zavode, pljuje v svojo skledo. Ali ga bo vsaj nesreča izučila?

Na kateri strani so Edinjaši?

Edinjaška klika je imela svoje srce pri banki. Kdorkoli je imel kaj opraviti z njimi, ve, kako so znali ovirati vsako združeno delo, v zadnjih letih posebno ustanovitev tržaške «Združne Zveze.» Kadar pa vidijo, da bodo drugi brez njih prešli k dejanjem, potem hitro spremene obraz, hlinijo veliko zadovoljnost in se dajo voliti v odbore, da ne bi kaka reč v Trstu šla brez njih naprej.

Pazite dobro!

Sedaj si bodo vloge razdelili. «Edinost» bo od banke molčala, kolikor se bo dalo. Pisala bo le malo, ker nekaj je pač treba zaradi lepšega. Novice pa bodo pisale proti banki in bankarstvu, hvalile združništvo in bodo hotele prepričati svoje čitatelje, da so bili gospodarji Novic vedno in od vsega početka pravi zadrugarji in prijatelji malega človeka. Postavili se bodo v položaj modrijana, ki pri vsakem dogodku pristavi svoj nezmojljivi: saj sem naprej vedel; zdaj pa imaš; kaj nisem dejal?

Ne verjemite jim! Novice in Edinost sta otroka ene in iste klike, s katero je zvezano ime nesrečne Jadranske banke.

Plačajte naročnino!

PODLISTEK

Popotna torba strica Jaka.

III. Milano.

(Nadaljevanje).

Obiskati sva hotela še staro, staro cerkev sv. Lavrencija. Imel sem na karti zaznamovano, kje je. Toda bolj težko jo je dobiti, ker pred njo stojte stebri starega poganskega templja. V cerkev se gre skozi nizka vrata. Najprej prideš na prostorno dvorišče, šele nato se pred teboj razgrne prelepa cerkev. «Moj Bog, ali vidiš, toliko cerkva ima jo Italijani, Jaka! In kako lepih! Pri nas pa sama beračija, v cerkvi kot doma!» Tako je zabavljaj Jože, ko sva ogledavala cerkev. Tudi ta cerkev hrani polno starinskih, znamenitih stvari; vsak tujec si ogleda sarkofag (grob)

gotskega kralja Ataulfa iz leta 416.

Jože je bila jako všeč tudi slika sv. Lovrenca. Dolgo je stal pred njo. «Vidiš, Jaka, to je lepa slika. To bi morali videti škedenjci, ki pravijo, da je njihov sv. Lovrenc najlepši! Še lepši je ta tu naslikan kot je oni na Pregarjih, čeprav nima tiste lepe plave pentlje pod vratom kot pregarski,» je modroval Jože.

V tem pa sta se pripodila v cerkev dva fantalina, se lovila okoli stebrov in se skrivala okoli oltarjev. Jože — v sveti jezi — je zakričal nad njima, naj dasta mir in gresta ven, pa mu je večji dečko za plačilo pokazal jezik, manjši mu je pa zavpil: «Tedesco!» Iz cerkve sta pa vseeno izginila.

«No, kaj pomaga lepa cerkev, če so pa otroci tako razposajeni.»

Za slovo sva še enkrat obiskala stolno cerkev. Pri vходу na desni sva zapazila tablo z imeni vseh milanskih nadškofov. Prvi nadškof je bil sv. Ana-

tolone (51-64). Vseh je bilo dozdej 138. Med njimi je posebno čestčen sv. Karol, predzadnji nadškof je bil kardinal Achille Ratti, sedanji papež Pij XI. Milančani so silno ponosni na sedanjega papeža, svojega rojaka in so mu za kranje kupili predragoceno tiaro (papeško krono). Bila sva priča genljive mu prizoru. Na desni strani v cerkvi je pokopan tudi kardinal Ferrari, nadškof milanski pred Rattijem. Velika plošča na tleh kaže kraj njegovega groba. V cerkev je prišla imenitna gospa v črnem. Za roko je vodila lepo šestletno deklico, ki je nesla krasen sopek belih nageljčkov. Ko sta prišli do groba kardinalovega, sta obe pokleknila in poljubili kamen, ki krije njegov grob in deklica je položila lepe nageljčke na grob. — Cerkvnik je povedal, da so to sorodnice pokojnega kardinala in da vsak dan okrase njegov grob z belim cvetjem.

«Veš, Jaka, ti Milančani so mi pa

vše. Radi so veseli, pa so tudi pametni in dobri.»

Prav imaš, Jože! Glej, ravno zdaj delajo Milančani lep spomenik sv. Frančišku Serafinskemu. En cel milijon lir bo stal. Pa je prišel k nadškofu bogat trgovec in se je ponudil, da plača cel milijon sam. Pa ni smel nadškof tega pustiti, ker so tudi manj premožni, celo ubogi vsak po svoji moči, prispevali za spomenik.

«Pa zakaj ravno sv. Frančiška hočejo počastiti? Ali je bil tu doma?»

«Ne, ni bil tu doma, iz Assisi je bil. Toda pogledaj, Milan je sama trgovina in tovarna in kupčija. Pa sv. Frančišek jih opominja, da je le eno potrebno za človeka. Tudi on je bil bogatega trgovca sin, pa je vse pustil, dal revežem, celo obleko vrnil ožetu in za Boga in za bližnjega živel. Zato, vidiš Jože, hočejo imeti Milančani sv. Frančiška sredi trga.»

«To je pa res lepo!»

GOSPODARSTVO

Zbor istrskih poljedelcev.

Dne 28. septembra so se zbrali na pobudo deželnega odbora zastopniki poljedelcev iz raznih občin po Istri. Zbor je bil sicer italijanski, a govor je bil o gospodarskih stvareh, zato bo tudi nas zanimalo, kar so tam obravnavali.

Kmetu manjka denarja.

Prva pritožba, ki se je glasila na onem zborovanju, je bila ta, da «Zavod za zemljski kredit» nima dovolj denarnih sredstev na razpolago, da bi mogel v izdatni meri kmetu pomagati. Kongres je zahteval od vlade izvenredno pomoč v kreditnih stvareh, ker je tudi položaj istrskega kmeta izvenredno težaven. Vlada naj bi vsaj 10 let zaporedoma dala na razpolago zgoraj omenjenemu zavodu 1 milijon lir. Za nanovo vpeljani zavod kratkoročnih posojil naj bi dala vlada 4 milijone na leto. Delovanje tega novega zavoda naj se vrši potem domačih posojilnic. Menice tega kredita naj bodo proste koleka. Posojilnice naj se oproste 20 odstotnega davka na obresti, kakor so oproščene deželne banke v Južni Italiji in na Sardiniji. Kajti posojilnice niso kakor banke, da bi lovile velike dobičke, ampak imajo namen kmetu pomagati. Sedaj vpeljani 20 odstotni davek pa otežuje posojilnicam delovanje in obstoj. Ta davek naj se zopet zniža na tisto mero, kakor je bil pod Austrijo.

Olajšajte davčno breme.

Kongres zahteva znižanje posojilniškega davka, kakor se rečeno, potem znižanje davka na zemljske dohodke (ricchezza mobile). Bolj pravično se mora urediti davek od osebnih dohodkov. Hiski davek naj se ne pobira od kmetov.

Druge zahteve.

Vlada naj bolj vneto podpira nasad gozdov. Pogozditve je potrebnih v Istri 480 tisoč hektarjev tal. V načrtu za prvih 10 let je le 15 tisoč hektarjev.

Še večja potreba v Istri je dobra voda. Povsod bi se morali napravljati vodovodi in javni vodnjaki. V ta namen naj bi vlada dala letno pol milijona lir in dva stroja za vrtanje studencev.

Vinogradnikom v spomin. Ko je vlada postavila vinski davek in je «Kmetiko-delavska zveza» priredila precej shodov proti davku, so mnogi vinogradniki dvomili, češ nič ne bomo opravili. Ako bi vsi vinogradniki doma za kotom ostali, bi bil davek se danes v veljavi. «Kmetiska zveza» pa je bila drugega mnenja. Drezati je treba in ne prenehati. Kmetiko-delavska zveza je dala pobudo goriski, tržaški ter istrski trgovski zbornici, da so tudi one protestirale, poslancem je dajala tudi navodila. Tako je šla naša «Kmetiko-delavska zveza» vstric vsem vinogradniškim zvezam v državi. In zmaga-li smo. To naj bo v bodrilo, da se vsak pameten vinogradnik vpiše v zvezo.

Zganjekuha do 11. novembra. V nezazidanih kotlih je dovoljeno kuhati zganje le do 11. novembra 1924. Kdor kuha zganje iz lastnih tropin, plača polovično takso, t. j. 7 lir 50 stotink. Prosnjo je treba vložiti na finančno oblast. — Po 11. novembru stopi v veljavo italijanski zakon, ki določa, da morajo biti vsi kotli vzdani. Taksa za zganjekuho bo znašala 15 lir za liter.

Za olajšanje draginje. Ministrski svet je odobril popolno odpravo uvozne carine na moko, otrobe in testenine. Priporočamo našim zadrugam, da se za nabavo otrobov obrnejo v Jugoslavijo.

Semenj v Sežani 12. 10. Prignanih je bilo goved 500 glav; cena žive teže 4.50—6.50. Konj 400; cena 1000—3000 glava. Prašičev 800; cena 50—120 glava.

Davek na sladkor znižan. Ministrski svet je sklenil v seji 21. t. m., da se zniža proizvodni tavek na sladkor in sicer od 400 L na 100 L pri 100 kg. Bomo videli če se bo to poznalo v nasi botegi.

Kružne cene je tržaška občina določila tako-le: slabši kruh 1.70 L kg; boljši kruh 1.90 L kg; boljši kruh v struclah po 1 kg 2.10 L; isti v struclah po ½ kg 2.20 L za kg; droben kruh (rožički itd.) 3 L za kg.

DELAVSKI VESTNIK.

Delavci v Vicenzi. Delavci so imeli volitve v strokovno zvezo. Volili so tajno po listkih. Snoparji so dobili 5 glasov, nesnoparji pa 279. — V istem mestu so sklicali snoparji brivce na sestanek. Odzval se ni niti eden!

Izkoriščanje žensk v službi. Vlada hoče oddati državni telefon v roke neke zasebne družbe. Nevladni poslanci so skočili ter dokazali, da je telefon vrgel lani vladi 40 milijonov lir čistega dobička. Zato so očitali, da je že kdo bogato podkupljen od družbe, da ji vlada odstopi telefon. Telefonistke uradnice pa so v strahu, če res pride telefon v zasebne roke. Telefonistke imajo strahovito službo. Sedem ur zaporedoma imajo na ušesih privezan aparat, ki venomer šumi, da bi človek kar oglušil. Uradnice poročila oddajajo ter prejemajo. Stopile pa so v tako službo radi vsakdanjega kruha, ter da si za starost zagotovijo pokojnino. Vlada pa namerava odstopiti telefon zasebnikom kar tako. Privatna družba ne prevzame nobene obveznosti glede plač in pokojnin prizadetih uradnic. Znano je, da v nekaterih mestih, kjer je telefon v zasebnih rokah, plačujejo telefonske uradnice z 200 do 300 lirami na mesec!

Delavci v mestu Jesi. Ko so snoparji zmagali v državi, so obetali, da bodo dvignili delavski stan. In res so besede držali, to se že mora priznati. Najprej so zavzeli v mestu papirnico-tovarno. Takoj so znižali delavcem plače; draginjska doklada je padla od 4.50 lir na 2.50 lir na dan. Tako je lastnik-kapitalist prihranil dnevno 400 lir ali na mesec 10 tisoč lir. Ni čuda, da je klical: živio nova vlada, ki je rešila narod! Lastnik pa je danes poglavar fašja ter mestni podžupan.

Delavstvo v Trstu. Odkar so zvezali snop v Trstu, so delavske pravice zamrle. Res je sicer, da so snoparji ustanovili nekake delavske zbornice, pa kaj, ko vemo, da so imeli v teh zbornicah glavno besedo industrialci ter narodni advokati. In posledice tega so danes očitne. Štiri leta rastejo cene živeža, štiri leta padajo zaslužki delavcev. Naše «notranje komisije» (pri kovinarjih), ki bi morale vzdrževati pravice delavcev napram gospodarjem, so le še na papirju. Tako so lastniki paroplovnih družb in tehničnega zavoda gospodarji položaja. Oni delajo z delavci, kar hočejo. Veliko pravic so delavcem vzeli: ne dajo več niti delovne obleke, ne držijo se nobene pogodbe. Z namenom, da se iznebijo delavcev ter višjih izdatkov, odpuščajo stare delavce in jemljejo začasne fantke, tako da debelijo blagajne gospodarjev.

Boj za delovno pogodbo v Trstu. Štiriletno trpljenje je vzbudilo delavce, ki zapuščajo snoparske reči ter se zopet zbirajo v Delavski zvezi. In res se je vršil sestanek kovinarskih delavcev v Delavski zbornici. Glavna zahteva delavcev je, da se mora skleniti delovna pogodba, za učence, vajence in delavce. In to je tudi pravi Delavec naj večino dela, zato pa naj ima tudi svojo pošteno plačo.

Tehniški zavod pri sv. Andreju. V našem «Stabil. tecn.» imamo sitno

Cene vina po Istri. Kastelir: črno 120, belo 100; Koper: črno 150—180, belo 150; Buje: črno 120—130, belo 100, moškati 180; Buzet: črno 130, belo 110.

Po čem je lira?

Dne 22. oktobra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 33.— L.
za 100 č. kron — 68.40 L.
za 100 fr. frankov 120.— L.
za 100 avstr. kron — 3.20 st.
za 1 dolar — 22.85 L.
za 1 funt — 103.40 L.

robo, ki je nam delavcem bolj siten kakor obad govedu. To je neki doktor Boradello. Ta preganja delavce ko živino. Te dni je za ničevno stvar odpustil delavca. Delavci so dali načelniku v znanje: Ali bo delavec zopet sprejet v službo ali pa delavci štrajkajo. In gospoda se je vdala! Delavca so spet v službo sprejeli.

Zanimive delavske volitve. Vršile so se volitve za ladjedelnico sv. Marka za komisijo, ki upravlja «Fondo spezzati». Snoparsko listo je glasovalo 5 mož, proti 195, volitev se v protest ni vdeležilo 1012 delavcev! Zbogom, snoparstvo!

Slovani na Reki enakopravni?

Po pogodbi med obema državama imajo Lahi v jugoslovanski Dalmaciji vse manjšinske pravice v šolah, v uradih, na sodnih in. To se tudi zares godi. V laško-srbski pogodbi glede Reke pa so sprejeli točko, da bodo uživali Slovani na Reki vse iste manjšinske pravice, to se pravi Slovani na Reki bi morali imeti vse šole, smeli bi občeati ustno in pismeno z vsemi uradi na Reki v slovenskem, oziroma hrvatskem jeziku. Potemtakem se bosta držali obe vladi «reciprocitete», to je: «Jaz dam tvojim ljudem na moji zemlji iste pravice, kateri daš ti na svoji zemlji našim ljudem.» Ako se tedaj ena vlada ne bi držala pogodbe, tudi druga tega ne bi bila dolžna.

Nastane pa vprašanje:

Kaj pa z drugimi prebivalci reške dežele, tistimi prebivalci, ki so bili priključeni k reški deželi po laško-srbski pogodbi? To so bistriško ozemlje, vsi prebivalci, kar jih spada pod Novi grad, Jelšane itd? Ali ti ne bodo imeli istih pravic? Ali ti ne bodo smeli zahajati na morebitno reško srednjo šolo? Ali ti ne bodo smeli občeati v svojem jeziku z reškimi oblastvi?

Nastane drugo vprašanje:

Kaj pa z drugimi primorskimi slovenskimi prebivalci, kaj z Istrani, Tržačani in Goričani? Ti so podvrženi glede na srednje šole Gentilijevemu zakonu, ki pravi, da sme biti gimnazija samo laška. Mari ti ne bodo smeli pošiljati svojih otrok na reško slovensko gimnazijo? Zakaj ne? Kje se je še kdaj čulo, da bi človek iz Rima, iz Trsta, iz Gorice ne smel pohajati v šole na Reki?

Na vsak način je to vprašanje zanimivo; še bolj zanimivo je, kako ga bodo skušali naši gospodarji rešiti. Ako bi se vprašanje rešilo po socialnih načelih, bi bilo rešeno nam v prid; ako pa se bo reševalo po načelu nesrečnega nacionalizma, bomo zopet prikrajšani. Učitelj.

Kako lahko podpiraš Mali list.

Kupuj svoje potrebščine pri tistih trgovcih, ki oglašajo v Malem listu.

Kadar kupuješ, sklicuj se na oglas v Malem listu.

ADRIA-ČEVLJI

Izdelek čevlarske zadruge v Mirno

Prodajalna Čevlarske-Zadruge v Mirno
Gorica, Corso Verdi 32 — Trst, Via dei Rettori 1, ter komisijske zaloge po ceji
JULIJSKI BENEČIJI so založene z

ADRIA-SANDALI

letošnjega izboljšanega izdelka.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh
sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria)
od 9-12 in od 3-5.

A. DELLA SAVIA & Co.

Trst. Via Ghenga 3, telefon 10-37
edini razprodajalec vina

OPOLLO

pristnega domačega pridelka z otoka

LASTOVO, DALMACIJA

Dostavlja se brezplačno na dom
v sodčkih in pletenkah.
Za preprodajalce znižane cene.

Dr. Ettore D'Osvaldo

GORICA

Corso Verdi 24 (Trgovski dom).

Specialist za očesne bolezni

Perfekcioniran na dunajski kliniki.
Ordinira od 10-12 in od 3-4.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.
TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

TRGOVINA NA DEBELO. Cilindri (valjčki) za luči, št. 3, 5, 8 in 11, iz najčistejšega kristaliziranega stekla, spravljeni v kartonastih skatljah namesto v slami. Cene brez konkurence. Izključna prodaja za Trst, Istro, Dalmacijo in Furlanijo

JOSIP KLUN

Via Mazzini 40 (prej Via Nuova).

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Tam za turškim gričem

(Pismo slovenskega mornarja).
Carigrad, 25. 9.

Koga smo vozili.

Prišli smo semkaj s narnikom «Dalmacij», ki je last tržaškega Loida. Na parniku smo imeli 70 potnikov 1. in 2. razreda ter 40 3. razreda. Med potniki 2. razreda je bil neki turški blagajničar, ki je neko carigradsko banko okradel za 10 milijonov turških lir, kar znaša 120 milijonov naših lir. Dotična banka je falirala. Pa tudi on se ni dolgo veselil. Bežal je v Italijo, pa vsi turški konzulati so dali za njim tirnico in natančen popis osebe. V Milanu je tudi njegovo razsipno življenje vzbudilo sum in kmalu je bil v klesah. Našli so pa pri njem samo 80 lir. Za drugi denar noče povedati in pravi, da ga je izgubil. Njega smo tedaj vozili nazaj na Turško in to zgodbo so mi pripovedovali karabinjeri, ki so ga spremljali.

Moderna Turčija.

Dolg je nos, turški nos, bradavic je poln, krive coklje, turške coklje, kot na Savi čoln.

O Turkih imamo navado misliti, da so divji, surovi, grdi in smešno oblečeni. Pa v Carigradu se ne opazi take razlike. Turki so postali zlasti sedaj po vojni zelo demokratični. Zapodili so svojega sultana in naredili republiko. Sedaj si prizadevajo spraviti svoj denar do večje veljave; zato so naložili nova davčna bremena. Zrastla je sicer draginja, a zato si je opomogla državna blagajna. Turčija je dokaj lahko prebolela svetovno vojno in se modernizira. Turki so tudi odpravili mnogoženstvo in dali ženskam večje pravice. Le malo žensk se vidi hoditi z zakritim obrazom, tiste, ki se bolj stano- vitno drže starih navad, večina pa se nosi po evropsko. Moški se tudi ne razpoznajo od Evropejcev razen po fesu.

Pa fes je lepo pokrivalo, saj pravi o njem Župančič:

Ali fes, turški fes —
kakor makov cvet!

Pa fes ni le turška navada; nosijo ga tudi Grki, Armenci, Bošnjaki, črne- ga pa tudi naši preljubi snoparji. Poleg fesa se vidijo po Carigradu tudi slamniki, klobuk pa vzbuja pozornost, ker je redka prikazen.

Kako sem hotel menjavati.

Hodil sem po mestu in se izogibal številnim avtomobilom, ki svigajo po ulicah. V oči mi je padlo, da je toliko menjalnic v Carigradu. Zdelo se mi je, kakor da pričakujejo, da bo ves svet prišel v Carigrad menjat svoj denar. Menjalci so sami Judje. Ko sem se ustavil med tistimi mizicami, me je takoj zgrabil Jud v slabi italijanski: «Talijano, volere lire turke, volere kambjare.» Sam ne vem, kako me je tako kmalu spoznal, da sem iz Italije. Pa sem mu rekel: «O, kambjare, če daš nove hlače za stare!» Nekaj časa je bulil vame, potem pa začel kričati: «Via Talijano, andare via!» Pa sem šel in si mislil, čemu pa siliš vame.

Čegav bo Carigrad.

Po tem svetovnem mestu se govore vsi svetovni jeziki. Od slovanskih se sliši največ ruski. Veliko Rusov je pribežalo v Carigrad ob času boljševskega strahovanja. Tajna želja Rusov je, da bi to mesto prišlo nekoč v njihovo oblast. Tudi moje prepričanje je, da bo Carigrad v bodočnosti slovanski, temprej, ako se balkanske države združijo v skupno državno zvezo. Že leta 1912 so Bolgari stali ob vratih Carigrada pri Čataldži, a takrat so velevali prepovedati zasedati ga. Poleg drugih se je protivila tudi bivša Avstrija z Nemčijo. Še zdaj se pozna to prijateljstvo, ker Turki sprejemajo radi v javne in privatne službe Nemce ali Avstrijce, katerih se dobi povsod veliko število.

Kaj nam z dežele pišejo

SKOPO.

Resnica oči kolje, pravi pregovor. Kolje jih tudi našemu «šindaku». Dopisi v Malem listu so ga razgrel. Šel je takoj po snoparje v Sezano in poslal tudi po znanega obersnoparja Grofa v Hruševico. Kar cela gruča jih je prišla v Skopo, med temi da je bil tudi neki tenente iz Sezane. Stikali so in preiskovali, kdo da je del škor Ferdinanda v «cajtenge». Preiskovali da so celo po Krajni vasi, Dutovljah in Koprivi. Skopeljem je pa vseč, da ga je Mali list opral. Takega perila je potreben tudi cerkveni starešina Gaser. Zdaj se govori, da je kar na svojo roko prodal cerkveni most nekemu krmarju, ne da bi vprašal župnika v Tomaju. — V nedeljo dne 5. oktobra smo praznovali našega patrona sv. Mihaela. Ples je bil vsled slabega vremena preložen. Brez plesa pa seveda ne more biti; nekaj mora dobiti Bog, nekaj hudič.

TOMAJ.

V eni zadnjih števil je Mali list omenil, da je bil lani ob fašistovski obletnici zvonik utovske cerkve razsvetljen z bengalično lučjo. To je resnica. Kaki dve uri je bil zvonik ves v ognju, tako da so v daljavi ljudje mislili, da vas Utovlje gori. Seveda zvonika pri farni cerkvi ni mogel župan razsvetliti, zato je pa tem lepše naredil doma na podružnici. Vprašanje pa ostane, za čegav denar, ali svoj ali občinski. Brez stroškov ni parade. Smo radovedni, kako bo ob letošnji obletnici.

ROJAN.

Dopisnik Novic nima več miru, odkar smo mu povedali, da slovensko ljudstvo ne zaupa več edinjamem. Tudi številke ga niso pomirile. Zato pa trdi, da je

Mali list kriv, če so ljudje pokazali hrbet kapitalistični stranki. Že utegne biti nekaj tudi na tem, pa mož je v naglici pozabil, da se je poprej skliceval na volilno nasilje in je šele sedaj preskočil na Mali list. Samo tega ne more utajiti, kar je pravo jedro vprašanja, namreč da večina slovenskega ljudstva ne sledi več tržaških advokatov. Da bi se te resnice ognil, pa reče tako tjavendan, da «po vojni sploh ni bilo Slavikove liste.» Tak političar naj ne hodi «na večerne izprehode», ampak spat.

GOLAC.

Golaska mladina pa ne dela časti svoji vasi. Vedno se zgodi kaka nerednost. Eno noč kaj zažgo, drugo kaj razbijejo, tretjo podero kakšen zid ali poskodujejo drevje. Pa ne samo večji fantje, ampak tudi otroci norijo po plesišču od začetka do konca, do desete in enajste ure zvečer. Zadnjič, ko je prišel g. dekan blagosloviti novi križev pot, je moral dobiti zelo slab vtis o naši mladini. Starši, napravite nekoliko reda pri svojih otrocih!

ŠTIVAN.

Pri nas sta se v kratkem pripetili dve veliki nesreči. Pred 3 tedni je vlak na progi Rakek-Postojna povozil železničarja Matija Križaj iz Matenje vasi. Bil je na mestu mrtev. — Vlak je baje vozil po napačnem tiru in pravijo, da je že večkrat kako nesrečo naredil.

Prejšnji ponedeljek pa se je do smrti ponesrečil Jožef Šabec iz Grobišč. Kupec iz Postojne je nakupoval po vaši krompir. Na vozu je imel nabasano puško. Šabec je šel mimo s koso na rami. Deček, ki je varoval pri vozu, je ravno tedaj nekaj prekladal in puška se je

sprožila tako nesrečno, da je krogla zadela Šabca v glavo. Bil je takoj mrtev. Še mrtev je držal koso... Oba ponesrečenca sta bila postenjska in priljubljena pri sovaščanih.

BELAPEČ na Koroškem.

Pod Avstrijo so nas imenovali Weissenfels, pod laško vlado pa Fusine di Val Romana. Naš kraj je znan po vsem svetu po verigah in drugih železnih izdelkih naših fužin. Vsak dan predelamo po en vagon železa. Del surovin dobimo iz Italije, drugi del iz Avstrije; tako ostane nekaj izdelkov v državi, nekaj jih gre v Avstrijo. V fužinah dela do 370 delavcev, od katerih so tri četrtine Nemci, ena četrtna je slovenska.

VELIKI DOL.

Predragi «Mali list»! Pošiljam ti tu par vrstic, da bo že svet nekaj slišal o nas. Smo namreč v Velikem Dolu, pa gremo še vedno bolj dol, tako da smo prišli že večkrat pod samo ničlo. (Posebno v času vojne). Zato je dobro, da se zopet kaj vzdignemo. In to znamo. Posebno pri zadnji veselici smo se postavili. Če pa so bili plakati pisani v več jezikih in so vabili v gostilno mesto k veselici, tega nismo krivi mi, ampak oni, ki so jih naročili. Posebno sijajen vtis je napravila narodna pesem «Al Armi!». Ob volitvah pa smo se vendar za par stopinj dvignili. Žalibože da smo v času vojne prišli skoraj ob vse občinsko premoženje. Šlo ga je

veliko na račun vojnega posojila. Tako nekako bode tudi z zvonovi, ki si jih moramo sami kupiti, ako jih hočemo imeti. Pa kaj to! Da smo le poslance imeli. Druge občine pa ga niso! Bil je tudi župan celih sedemindvajset let. Čudno je pa to, da se po tolikih letih ni zdel občinarjem več sposoben za to službo. Izvolili so si novega.

Naša pošta.

Išče se. S poštnim pečatom Sezana 6. 10. nam je neznan naročnik poslal 6.20 lir. Ni se pa nikjer podpisal. Naj se javi po dopisnici, da bomo vedeli, komu se vpiše v dobro.

Tiskarna Spazzal.

MALI OGLASI

UMETNA GNOJILA: Tomasovo žlindro in kalijsko sol oddaja Kmetijsko društvo v Vipavi.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

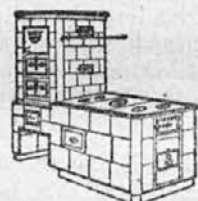
Rudolf Ostrouška

v Lokvi pri Divači ima na prodaj šest kleparskih strojev in drugo kleparsko orodje.

Novo pogrebno podjetje Trst

Corso V. E. III, št. 47.

Prevoz mrljcev na vse kraje. Raznovrstni pogredi. Prodaja vsakovrstne lesene in konvinate krste, sveže in umetne vence, nagrobne svetilke in sploh vse mrtvaške predmete. Cene zmerne, postrežba točna.

Poprave
Spopolnitve

Andrej Purič

Kovaški mojster
TRST
Via Media št. 6

Izvršuje

Vsakovrstna stavbena dela. — Zelezne ograje in omrežja — Takojšnja izvršitev. Štedilniki vseh vrst. izdeluje tudi Zelezne roletes.

Čevljarnica FORCESSIN

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst Via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Vseh čevljarjev najbolj fin je tržaški Forcessin. Kdor se enkrat tam ohuje, vedno potlej tam kupuje. Pojdi k njemu tudi ti, videl boš, da prav nar' di.

Čevljarnica FORCESSIN

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 9.—13. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom.

Slovincem 20% popusta. — Delo zjamčeno

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.